

Energiemanagement plan (EMP)

t.b.v.

CO₂-Prestatieladder ambitieniveau 5

Jaarrapportage 2023 met actieplan 2024*

*Voldoet aan de EED specificaties van de EU

Criteria: Conform ambitieniveau 5 van de CO₂-prestatieladder 3.1

Opgesteld door: KAM-functionaris en externe ondersteuning

Goedgekeurd door: Directie

Datum: 02-09-2024

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Algemeen.....	3
1.2	Kennismaking, bedrijfsprofiel	3
1.3	Definities & begrippen.....	4
1.4	Onderwerp en toepassingsgebied van os EMP.....	4
1.5	Onderliggende normen en protocollen	4
2	Organizational Boundary	6
2.1	Organisatie grenzen	6
2.2	Bedrijfsomvang CO ₂ -emissies	6
3	Reductie doelstellingen	7
3.1	Toepasselijke periode.....	7
3.2.	Reductiedoelstellingen algemeen.....	7
4.	Invalshoeken	7
4.1	Invalshoek A (inzicht).....	7
4.2	Invalshoek B (reductie)	7
4.3	Invalshoek C (transparantie).....	7
4.4	Invalshoek D (participatie).....	7
5.	Invalshoek Inzicht 1A/2A/3A/4A/5A.....	8
5.1	Referentiejaar 2021 scope 1 & 2	8
5.2	Referentiejaar 2023	8
5.3	Conversie factoren	10
5.3	Afbakening emissies.....	10
5.4	Resultaat rapportagejaar 2023 (Footprint verklaring).....	10
5.5	Berekeningsmethode.....	11
5.6	Emissies.....	11
5.7	Onzekerheden, uitsluitingen en aannames.....	11
5.8	Conclusie invalshoek inzicht	11
6.	Invalshoek Reductie 1B/2B/3B/4B/5B	12
6.1	Vaststelling reductiedoelstellingen	12
6.2	Referentie reductie scope 1, scope 2	12
6.3	Referentie reductie in keten	12
6.4	Referentie reductie projecten met gunningsvoordeel	12
6.5	Verantwoording reductie doelstellingen	12
6.6	Resultaten reductiedoelstellingen	13
7.	Invalshoek Transparantie 1C/2C/3C/4C/5C	13
7.1	Belanghebbenden	14
7.2	Communicatie	14
7.3	Risico`s	15
7.4	planning	15
8.	Invalshoek Participatie 1D/2D/3D/4D/5D.....	16
8.1	SKAO.....	17
8.2	Bouwend Nederland.....	17
8.3	Ondernemersvereniging Bestratingsbedrijven Nederland (OBN).....	17
8.4	Straatwerk Nederland.....	17
8.5	Budgetplan.....	17
9	De uitvoering van de CO ₂ reductiedoelstellingen	18
9.1	“plan”	18
9.2	“do”	18
9.3	“check”	18
9.4	“act”	18
10.	Samenvatting	19

1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft in het kort de organisatie van Verseveld Infra BV, het bedrijfsprofiel en het toepassingsgebied.

1.1 Algemeen

G. van Verseveld Grond- en Straatwerk B.V. handelend onder de naam Van Verseveld Infra (hierna te noemen 'Van Verseveld Infra') heeft sinds 1995 als organisatie jarenlange ervaring op het gebied van grondwerkzaamheden, straatwerkzaamheden en infra.

Voor Van Verseveld Infra is "Duurzaamheid en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen" een actueel thema. Dit komt onder meer tot uiting in de initiatieven die Van Verseveld onderneemt om gecertificeerd te zijn voor CO₂-Prestatieladder binnen de organisatie.

Dit Energie Management Plan (hierna: EMP) is opgesteld door de KAM-functionaris met ondersteuning van de externe adviseur van SCM-diensten BV. Ons CO₂-beleid is erop gericht de emissies van onze bedrijfsactiviteiten inzichtelijk te maken, te registreren, monitoren en te beperken. Dit gebeurt door het opstellen van reductie doelstellingen, waarin wij stellen het energiegebruik te reduceren ten opzichte van het referentiejaar.

In dit EMP wordt CO₂-emissie, de voortgang van de reductiedoelstellingen en maatregelen geregistreerd. Dit EMP omvat de cijfers van het gehele jaar 2023. Middels deze rapportage wil Van Verseveld Infra trede 5 behalen en evalueren.

De CO₂-coördinator rapporteert de resultaten van onze emissies aan de directie.

Conform ISO 50001 omvat dit EMP minimaal:

- onze energiebeoordeling
- overzicht van het energieverbruik en de CO₂-emissies per scope
- vergelijking van het energieverbruik ten opzichte van het referentiejaar
- analyse van opvallende toe- en afnames van het verbruik en/of CO₂-emissie
- voortgang van en de prognose voor het behalen van de reductiedoelstelling
- aanbevelingen voor preventieve of corrigerende maatregelen
- status van eerdere preventieve of corrigerende maatregelen
- algemene ontwikkelingen.

1.2 Kennismaking, bedrijfsprofiel

Van Verseveld Infra heeft als organisatie jarenlange ervaring op het gebied van (her-)inrichting en onderhoud van de openbare ruimte en infrastructuur en wil met haar diensten bijdragen aan een plezierige en uitdagende leef- en werkomgeving.

Van Verseveld Infra is een prominente marktpartij en de innovatieve dienstverlener met de juiste mix binnen haar werkgebied rond Veenendaal. We nemen daartoe initiatieven om het elektriciteit en brandstofverbruik bij uitvoering van onze diensten en projecten te beperken en de CO₂-emissies te reduceren ten gunste van onze leef- en werkomgeving.

Van Verseveld Infra wil daarnaast graag weten hoe haar activiteiten/diensten integraal scoren op klimaatvriendelijkheid. Dit kan inzichtelijk worden gemaakt met behulp van een CO₂-footprint. Als eerste stap hiertoe hebben wij daarom de CO₂-footprint over de periode 2021, navolgend ook het referentiejaar genoemd, berekend voor scope 1 & 2.

Voor scope 3 c.q. de ketenanalyse is het referentiejaar 2023 gekozen.

De CO₂-footprint geeft een inventarisatie van de totale hoeveelheid uitgestoten broeikasgassen, alsmede inzicht in de herkomst van deze emissies over de verschillende processen van Van Verseveld Infra. Het nemen van onze maatschappelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van de negatieve impact die onze bedrijfsactiviteiten uitoefenen op het milieu is voor Van Verseveld Infra van cruciaal belang. Hier wordt invulling aan gegeven door het voeren van een actief milieubeleid geënt op voortdurend verbeteren volgens het principe van de "PDCA-methodiek". Het reduceren van de emissies CO₂ is hierbij van wezenlijk belang voor de organisatie. Onze maatschappelijke verantwoordelijkheid op dit gebied willen wij uitdragen aan de hand van de richtlijnen die de CO₂-prestatieladder daarvoor aanreikt.

1.3 Definities & begrippen

In tabel 1-a worden de belangrijkste begrippen en definities in dit EMP weergegeven en nader omschreven.

Tabel 1-a: Overzicht definities & begrippen	
Broeikasgassen	Gassen die de zonnestraling wel doorlaten naar het aardoppervlak, maar de terugkerende straling (warmte) tegenhouden, met opwarming van het aardoppervlak als gevolg.
CO ₂ -emissie	De totale massa van CO ₂ uitgestoten naar de atmosfeer over een specifieke periode.
CO ₂ -footprint	Een maat, uitgedrukt in ton CO ₂ , voor de emissies van CO ₂ als gevolg van het gebruik van fossiele brandstoffen in het verkeer, luchtvaart, transport, productie van elektriciteit en verwarming.
Scope 1, directe emissies	Directe emissies zijn emissies die worden uitgestoten door installaties die in eigendom zijn van of gecontroleerd worden door de organisatie, zoals emissies door eigen gasgebruik.
Scope 2, indirecte emissies	Indirecte emissies, zijn emissies die ontstaan door de opwekking van elektriciteit, warmte en koeling en stoom in installaties die niet tot de eigen onderneming behoren, doch die door de organisatie worden gebruikt, zoals bijvoorbeeld de emissies die vrijkomen bij het opwekken van elektriciteit in centrales.
Scope 3, overige indirecte emissies	Indirecte emissies, zijn emissies die ontstaan als gevolg van de activiteiten van de organisatie maar die voortkomen uit bronnen die geen eigendom van de organisatie zijn noch beheerd worden door de organisatie. Voorbeelden zijn emissies die voortkomen uit de productie van ingekochte materialen (<i>upstream</i>) en het gebruik van het door de organisatie aangeboden/verkochte werk, project, dienst of levering (<i>downstream</i>).
Eenheden t.b.v. berekeningen en doelstellingen in rapportage	CO ₂ -emissies in tonnen c.q. kilogram per gewerkt uur
Energiebeoordeling	Omvat het proces van identificatie en evaluatie van het energiegebruik binnen de organisatie. De energiebeoordeling is opgebouwd uit een analyse op hoofdlijnen van het energieverbruik en energiegebruik. De energiebeoordeling gaat primair om het actuele verbruik. Zie ook ISO 50001 §6.3 & §A.6.3.
Maatregellijst	De maatregellijst is een niet uitputtende lijst met CO ₂ -reductiemaatregelen, onderverdeeld naar veelvoorkomende activiteiten van organisaties die deelnemen aan de CO ₂ -Prestatieladder.

1.4 Onderwerp en toepassingsgebied van os EMP

Het EMP van Van Verseveld Infra heeft het doel te omschrijven hoe wij voldoen aan de certificatievoorwaarden van het prestatieniveau 5 van de CO₂-prestatieladder, hoe wij dit aantonen en inzichtelijk maken. Het EMP van Van Verseveld Infra is geënt op het handboek CO₂-prestatieladder versie 3.1. De maatregelen zijn van organisatorische en administratieve aard om tot reductie te komen. Van Verseveld heeft een gecertificeerd managementsysteem met de in de tabel benoemde normen.

Tabel 1-b: Het management- en borgingssystemen	
Onderwerp	Norm
Kwaliteit	ISO 9001
Veiligheid	VCA**
Planet / Milieu	ISO 14001
Planet / Milieu	CO ₂ Prestatieladder
People / Opleidingen	SBB erkend leerbedrijf
Profit / Maatschappij	SKAO

Om structureel monitoren en evaluatie van de CO₂ inventarisatie en de reductie maatregelen volgens het principe van de "PDCA-methodiek" te borgen zijn er sturende maatregelen omschreven.

1.5 Onderliggende normen en protocollen

Dit rapport is opgesteld overeenkomstig:

- Handboek CO₂-Prestatieladder 3.1, d.d. 22 juni 2020.
- NEN-ISO 14064-1 Greenhouse gases – Part 1: Specification with guidance at the organization level for quantification and reporting of greenhouse gas emissions and removals", d.d. maart 2018, paragraaf 9.3.1.
- Het data management opgenomen in Appendix C van de GHG Corporate Value Chain (scope 3) Accounting and Reporting Standard (WBCSD/WRI, september 2011).
- NEN-EN ISO 50001: 2018

Handboek CO₂-prestatieladder

De CO₂-Prestatieladder is gebaseerd op het Green House Gas (GHG)-protocol en is een instrument om bedrijven die deelnemen aan aanbestedingen te stimuleren tot CO₂-bewust handelen in de eigen bedrijfsvoering en bij de uitvoering van projecten. Het gaat daarbij met name om:

- Energiebesparing
- Efficiënt gebruik maken van materialen
- Gebruik van duurzame energie.

NEN-EN-ISO 14064-1

Een kruisverwijzing tussen de diverse onderliggende normen is te vinden in tabel 1-c.

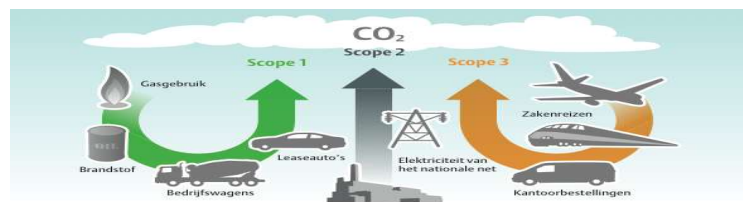
Tabel 1-c: kruisverwijzing ISO 14064-1 en GHG-protocol				
§ in ISO 14064-1	HFD 9.3.1 GHG report content	Omschrijving	Hoofdstuk in dit EMP	Overig
4.1	A	Beschrijving van de rapporterende organisatie	1	
3.1	B	Verantwoordelijke persoon voor het rapport	1	M. van Koningsveld
3.1	C	Verslagperiode	3.1	01-01-23/ 31-12-23
4.1	D	Documentatie van de organisatorische grenzen	2.1	
4.1	E	Documentatie van de rapporterende grenzen, inclusief criteria vastgesteld door de organisatie om significante emissies te bepalen	2, 3 en 5	
7	F	Directe CO ₂ -emissies in ton CO ₂	5	
5.5	G	Beschrijving hoe biogene CO ₂ -emissies en -verwijderingen worden behandeld in het verslag. De relevante biogene CO ₂ -emissies en -verwijderingen afzonderlijk gekwantificeerd	5	
5.5	H	Indien gekwantificeerd, directe CO ₂ -verwijdering	5	
5.4	I	Uitleg over de uitsluiting van significante GHG-bronnen of -sinks van de kwantificering	5	
7	J	Gekwantificeerde indirecte GHG-emissies	1 en 5	
3.1	K	Referentiejaar	5.1	2021 scope 1 & 2 2023 scope 3 & keten
3.1	L	Uitleg van wijziging of herberekening van het referentiejaar of andere historische data. Documentatie van de gevolgen voor de vergelijkbaarheid van zulke herberekeningen	5	
5.1	M	Verwijzing naar of beschrijving van kwantificeringsmethoden en redenen voor deze keuze	5	
5.2	N	Uitleg van wijzigingen ten opzichte van eerder gebruikte kwantificeringsmethode	5	
5.1	O	Verwijzing naar of documentatie van gebruikte emissie- of -verwijderingsfactoren	5	
9.3	P	Beschrijving van invloed van onzekerheden op de nauwkeurigheid van emissie- en verwijderingsdata	5	
9.3	Q	Beschrijving onzekerheidsanalyse en resultaten	5	
3.1	R	Verklaring dat het rapport is opgesteld in overeenkomst met ISO-14064-1	1.5	
3.1	S	Statement met betrekking tot de verificatie van de emissie-inventaris, inclusief vermelding van de mate van zekerheid	5	
9.1	T	De equivalentie-factoren, conversiefactoren (GWP waarden) gebruikt in de berekening, inclusief de bron. Indien de GWP waarden niet overeenkomen met het meest actuele IPCC rapport, voeg dan de emissiefactoren of database referentie toe, inclusief bron	5	

Green House Gas-Protocol

Het doel van de CO₂-Prestatieladder is om bedrijven te stimuleren de eigen CO₂-emissie (en die van hun leveranciers) te kennen en permanent te zoeken naar mogelijkheden om de impact op het klimaat te reduceren.

Het GHG-protocol werd gelanceerd met de dubbele doelstelling om een internationale standaard te ontwikkelen voor de verantwoording en de verslaggeving i.v.m. de uitstoot van BKG door bedrijven en om deze standaard zo breed mogelijk te verspreiden. BKG zijn gassen die in onze atmosfeer de zonnestraling wel doorlaten naar het aardoppervlak, maar de terugkerende straling (warmte) tegenhouden (dit is vergelijkbaar met wat in een broeikas gebeurt vandaar de naam). Broeikasgassen werken dus als een soort deken voor de aarde. De belangrijkste broeikasgassen zijn koolstofdioxide (CO₂), methaan (CH₄), lachgas (N₂O) en waterdamp.

In onderstaande afbeelding onderscheidt de verschillende scopes op basis van de herkomst van het broeikasgas.

Afbeelding 1: Overzicht CO₂-scopes

NEN-EN-ISO 50001: 2018

NEN-EN-ISO 50001 is bedoeld als leidraad bij het ontwikkelen van een energiemangement-systeem. Het EMP moet voldoen aan de criteria in deze norm. Zie tabel 1-d.

Tabel 1-d: opname ISO 50001 in EMP			
§ in 50001	Doel	PDCA stappen	Link met Laddereis 3.1
§ 6.3 & § A.6.3	Energiebeoordeling	Plan	2.A.3 en 3.B.2
§ 6.2 & § A.6.1	Energie doelstellingen, -taakstellingen en actieplannen	Plan/Do	3.B.2
§ 6.6 & § 9.1 & § A.9.1	"Monitoring, meting, analyse en evaluatie van energieprestatie en het EMP" en "Plannen voor verzamelen van energiedata"	Check	3.B.2
§ 10.1	Afwijkingen & corrigerende maatregelen	Act	3.B.2

2 Organizational Boundary

Dit hoofdstuk beschrijft de omvang van de CO₂-emissies van de gehele organisatie en de vaste verdeling van deze CO₂-emissies tussen kantoor en werklocaties. De CO₂-emissies van de gehele organisatie bepaalt tevens de bedrijfsgrootte, die dan vastligt voor de geldigheid van het certificaat.

2.1 Organisatie grenzen

Conform het Handboek CO₂-prestatieladder dienen wij de organizational boundary voor het bepalen van de CO₂ footprint vast te stellen. Uitgangspunt voor Van Verseveld hierbij is dat de betreffende organisatieonderdelen direct betrokken zijn bij het veroorzaken van de CO₂ emissies en de activiteiten die daar mee gemoeid zijn, ofwel die tot de kernactiviteiten behoren. Wij hanteren hierbij de top-down methode vanuit het GHG-model.

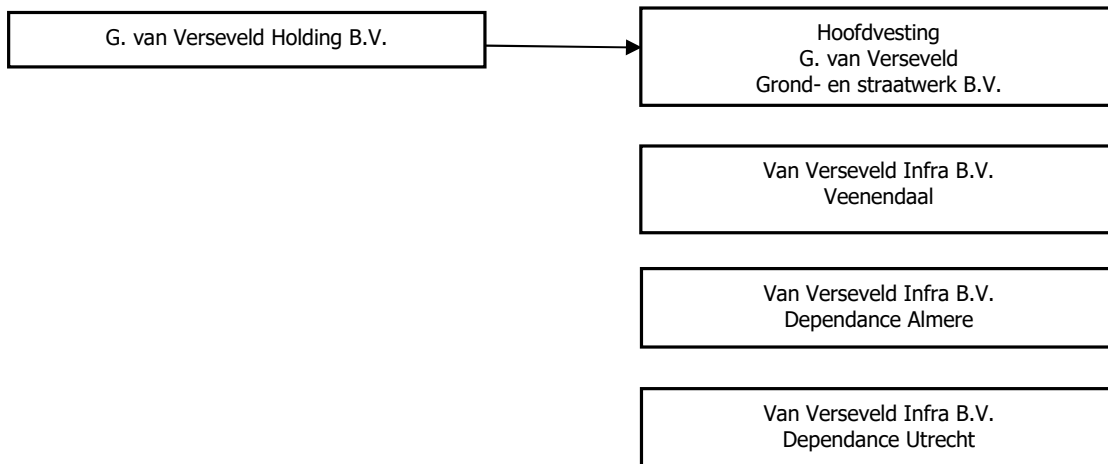
Het GHG-Protocol beschrijft drie verschillende benaderingen om de grenzen van de organisatie (organizational boundary) te bepalen:

- 'Equity share': Tot de organisatie behoren die systemen waar de organisatie economisch aandeel in heeft.
- 'Operational control': Tot de organisatie behoren die systemen waar de organisatie operationele invloed op heeft.
- 'Financial control': Tot de organisatie behoren die systemen waar de organisatie financiële invloed op heeft.

Voor de bepaling van de organisatorische grenzen van Van Verseveld wordt de 'operational control' benadering gevolgd. Voor het bepalen van de mate van de operationele controle over de verschillende onderdelen, heeft Van Verseveld de volgende drie criteria gehanteerd:

- geen werkmaatschappij ('Holdings' alleen financieel, geen activiteiten dus geen CO₂)
geen personeel (geen personeel werkzaam)
- geen doorslaggevend belang (geen doorslaggevend belang c.q. stem in het genoemde bedrijfsdeel)

Van Verseveld Infra heeft zich gecommitteerd aan de eisen die worden gesteld door de CO₂-Prestatieladder van SKAO. Het energie managementsysteem geldt voor de gehele organizational boundary voor zover gelieerd aan de activiteiten in Nederland. De volgende organisatieonderdelen behoren tot de organisatorische grens of wel de "Organizational boundary".

Afbeelding 2: Boundary Schema Van Verseveld

Van Verseveld kent verder geen andere bedrijven in de boundary waarin de activiteiten uitgevoerd worden. De holding is opgericht om de financiën te bewaken en voert geen werkzaamheden uit en is opgericht om de aandelen te beheren en heeft geen doorslaggevend belang in de werkmaatschappij en dependances.

Tabel 2-a: KvK-gegevens		
KvK-nummer	Naamstelling	Bijzonderheden
30209701	G. van Verseveld Holding	Geen werkzaamheden (geen emissies)
30130177	G. van Verseveld Grond- en straatwerk B.V.	Geen werkzaamheden, alleen materieel en onroerend goed (hoofdvesting)
30130177	Van Verseveld Infra BV	Werkmaatschappij
30130177	Van Verseveld Infra Almere	Dependance
30130177	Van Verseveld Infra Utrecht	Dependance

2.2 Bedrijfsomvang CO₂-emissies

In het handboek van de CO₂-prestatieladder, staat een omschrijving van de bedrijfsomvang gerelateerd aan de omvang van de CO₂-emissies.

Van Verseveld Infra kent geen andere bedrijven in de boundary waarin de activiteiten uitgevoerd worden.

Jaar	Editie verslaglegging	Kantoren	Projecten	Totaal	Formaat organisatie
2023	Eindejaar	6,53	215,66	222,18	Klein
2023	1 ^e helft	3,34	128,06	131,40	Klein
2022	Eindejaar	6,56	141,76	148,32	Klein
2022	1 ^e helft	3,29	96,12	99,41	Klein
2021	Eindejaar	5,06	190,21	195,27	Klein
2021	1 ^e helft	3,03	94,42	97,46	Klein
Criteria voor formaatkeuze		- kleine organisatie produceert ≤ 500 ton vanwege kantoren alsmede ≤ 2.000 ton vanwege projecten			
Consequentie uit formaatkeuze		- eisen 5.A.2-2, 5.A.3, 4.C, 5.C, 4.D en 5.D van Handboek CO ₂ -Prestatieladder versie 3.1 niet van toepassing			

3 Reductie doelstellingen

Dit hoofdstuk beschrijft de CO₂-emissies over een specifieke periode en de reductiedoelstellingen.

3.1 Toepasselijke periode

Periode van toepassing	Januari t/m december 2023
Toepasselijke conversiefactoren	CO ₂ -emissiefactoren wijzigingsoverzicht 2023

3.2. Reductiedoelstellingen algemeen

De reductiedoelstellingen van Van Verseveld hebben betrekking op scope 1, 2 en de keten gerelateerd aan ambitieniveau 5.

Eind 2023 is besloten om ons te certificeren op ambitieniveau 5. We hebben daarom onze reductiedoelstellingen opnieuw beoordeeld.

Twee belangrijke uitgangspunten voor de reductiedoelstellingen zijn als volgt:

- Realistisch van aard
- Gericht op besparingen.

Reductiedoelstellingen per gewerkt uur

Scope 1	15% CO ₂ -reductie per gewerkt uur in 2031 t.o.v. referentiejaar 2021
Scope 2	100% CO ₂ -reductie per gewerkt uur in 2031 t.o.v. referentiejaar 2021
Keten	15% CO ₂ -reductie per gewerkt uur in 2031 t.o.v. referentiejaar 2023

Scope	Omvat
Scope 1	Alle directe emissies, emissies die direct door de eigen organisatie worden uitgestoten. Het gaat hier bijvoorbeeld om het gasverbruik van het pand en het brandstofverbruik voor het wagenpark en overig materieel.
Scope 2	Alle indirecte emissies, ofwel emissies die al zijn uitgestoten voor de productie van een grondstof die door de organisatie wordt verbruikt. Voorbeelden hiervan zijn het elektriciteitsverbruik van kantoor en bedrijfsauto's.
Scope 3	Alle overige indirecte emissies. Hieronder vallen bijvoorbeeld de emissies die vrijkomen bij de projecten, afvalverwerking, inkoop en transport.

4. Invalshoeken

In de volgende paragrafen is een beknopte weergave te lezen van de invalshoeken op basis van de CO₂-prestatieladder handboek 3.1 gerelateerd aan certificatieniveau 5.

4.1 Invalshoek A (inzicht)

De emissies van de diverse "scopes" en de keten zijn berekend en in hoofdstuk 5 "Inzicht" omschreven.

4.2 Invalshoek B (reductie)

De reductie doelstellingen omtrent CO₂-reductie zijn beschreven in hoofdstuk 6 "Reductie". Wij willen hierbij wel laten optekenen dat een toenemend werkaanbod kan resulteren in een toename van het 'brandstoffen' gebruik.

4.3 Invalshoek C (transparantie)

Interne maar ook externe communicatie is omschreven in hoofdstuk 7 "Transparantie".

4.4 Invalshoek D (participatie)

Van Verseveld participeert in netwerken en neemt deel aan initiatieven van brancheverenigingen en opdrachtgevers om op de hoogte te blijven van de recente reductiemogelijkheden, zie hoofdstuk 8 "Participatie".

5. Invalshoek Inzicht 1A/2A/3A/4A/5A

In dit hoofdstuk worden de opgedane inzichten van de invalhoek "inzicht" uitgebreid behandeld.

5.1 Referentiejaar 2021 scope 1 & 2

Om inzicht te verschaffen bij de start van het (her)certificeringstraject voor het ambitieniveau 3 van de CO₂-prestatieladder heeft Van Verseveld Infra de CO₂-emissies van het kalenderjaar **2021** in kaart gebracht. De berekening die ten grondslag ligt aan de getoonde cijfers, wordt vanaf 2021 elk afzonderlijk jaar gebruikt voor scope 1 & 2.

Voor de berekeningen zijn de volgende gegevens noodzakelijk:

- Een beschrijving van de scopes, welke energiebronnen worden meegenomen
- De verbruiken per energiebron
- De overzichtlijst van alle facturen per energiebron
- De conversiefactoren

De eerste stap is het opstellen van de energiebeoordeling om inzichtelijk maken waar de grootse emissies optreden. Op basis van dit inzicht wordt beoordeeld bij welke energiestromen een reductie van de CO₂-emissie behaald kan worden.

De taken en verantwoordelijken voor de totstandkoming voor de emissie berekening is in onderstaande tabel 5-a vastgelegd

Tabel 5-a: Taken en verantwoordelijkheden			
Verzamelen gegevens emissie inventarisatie	Taak	Halfjaarlijks	KAM & administratie
Interne controle emissie inventarisatie	Taak	Halfjaarlijks	KAM
Accorderen emissie inventarisatie	Bevoegdheid	Jaarlijks	Directie
Opstellen EMP	Taak	Jaarlijks	KAM & adviseur
Evaluatie op inzicht EMP	Taak, verantwoordelijk	Jaarlijks	KAM, adviseur, directie

Voor het kwantificeren van de CO₂-emissies is gebruik gemaakt van een op maat gemaakt model. In het model kunnen alle verbruiken worden ingevuld. Vervolgens wordt de daarbij behorende CO₂-emissies berekend en vergeleken met het referentiejaar.

5.1.1 Emissie inventaris scope 1 en 2 en business travel referentiejaar 2021

Tabel 5-b: Emissies referentiejaar 2021					
Grondstof	Factor	Verbruik	Eenheid	Emissies in ton	In %
Scope 1					
Benzine	2,784	227	Liter	0,63	0,32
Diesel	3,473	49999	Liter	173,56	88,93
Diesel B7	3,262	4526	Liter	14,76	7,56
Aspen/Moto	2,784	420	Liter	1,17	0,60
Aardgas	1,884	1326	m ³	2,50	1,28
Subtotaal				192,71	
Scope 2					
Elektriciteit	0,556	4.602	kWh	2,56	1,31
Subtotaal				2,10	
Business Travel					
Zakelijke Km met privé voertuigen	0,193	0	Km	-	-
Totaal				194,81	

5.1.2 Emissies inventarisatie projecten met gunningsvoordeel referentiejaar 2021

In het referentiejaar waren nog geen projecten met gunningsvoordeel

5.1.3 Emissies inventarisatie keten 2021

In het referentiejaar was er nog geen ketenanalyse opgesteld.

5.2 Referentiejaar 2023

Om inzicht te verschaffen bij de start van het certificeringstraject voor het ambitieniveau 5 van de CO₂-prestatieladder heeft Van Verseveld de CO₂-emissies van het kalenderjaar 2023 in kaart gebracht.

5.2.1 Emissie inventaris scope 1 & 2 jaar 2023

Tabel 5-c Emissie inventarisatie jaar 2023					
Energiestroom	Factor	Verbruik	Eenheid	Emissies in ton CO ₂	in %
Brandstoffen					
Diesel B7	3,256	41345	liter	134,62	60,59
Diesel (Fossiel)	3,468	17787	liter	61,69	27,76
Benzine Euro 95	2,821	3174	liter	8,95	4,03
Aspen	2,821	680	liter	1,89	0,85
Smeerolie	3,035	63	kg	0,19	0,09
Overige olie	2,947	39	kg	0,11	0,05
Propaan	1,725	214	liter	0,37	0,17
Aardgas	2,079	0	m ³	0	0,00

Subtotaal				207,83	
Elektra					
Elektriciteit Veenendaal (Grijs)	0,456	28620	kWh	13,05	5,87
Elektriciteit Almere (Groen)	0	756	kWh	0	0,00
Elektriciteit Utrecht (Groen)	0	1062	kWh	0	0,00
Laden onderweg (Grijs)	0,456	2854	kWh	1,30	0,59
Thuisladen (Grijs)	0,456	0	kWh	0	0,00
Subtotaal				14,35	
Totaal Emissies				222,18	

5.2.2 Emissies inventarisatie projecten met gunningsvoordeel 2023

Tabel 5-d : Reductie voortgang projecten met gunningsvoordeel			
Reductie voortgang CO ₂ uitstoot in kg per gewerkt uur per gunningsvoordeel			
	Referentiejaar 2022	2023	% t.o.v. voorgaand jaar
Gemeente Almere	--	-	-
Gemeente Utrecht	--	-	-
Aantal werkuren per gunningsproject			
Gemeente Almere	--	5369	-
Gemeente Utrecht	--	3988,75	-

5.2.3 Emissies inventarisatie scope 3 2023

Tabel 5-e: Emissie inventarisatie scope 3					
Nr.	Categorie	Emissiefactor	Eenheid	rekendata 2023	uitstoot CO ₂ /ton 2023
UPSTREAM					
1	Aankoop van goederen en diensten				
prim. data	Zand	3,100	ton	2952,28	9,152
prim. data	Grond	0,322	ton	333,00	107,226
prim. data	Bouwmaterialen (Betonproducten)	3,338	euro	85372	284,972
prim. data	Teelaarde	6,420	m ³	1.154,84	7,414
prim. data	Menggranulaat	0,670	ton	4386,45	2938,922
prim. data	Hout	0,171	euro	26	0,004
sec. data	PVC, kunststoffen	0,097	euro	218693	21,213
sec. data	Overige inkoop	1,314	euro	82788,22	108,763
prim. data	Onderaanneming	0,420	euro	1212438,05	509,224
prim. data	KAM Diensten	0,420	euro	3333,55	1,400
prim. data	Inhuur Materieel	0,420	euro	20150,51	8,463
prim. data	Overige inhuur diensten	0,420	euro	85492,52	35,907
	Aankoop van goederen en diensten				4032,66
2	Kapitaalgoederen				
prim. data	Investerings	20000,00	euro	4658,5	0,233
	Kapitaalgoederen				0,233
3	Brandstoffen en energie-gerelateerde activiteiten				
sec. data	Brandstoffen (diesel)	3,468	euro	8929	20,108
	Brandstoffen en energie-gerelateerde activiteiten				20,10
4	Transport en distributie				
prim. data	Onderaanneming	0,259	euro	3947	1,022
prim. data	Leveranciers	0,259	euro	43864,13	11,361
	Transport en distributie				12,38
5	Afval tijdens productie				
prim. data	Puin gesorteerd	0,985	ton	1.839,21	1,811
prim. data	Grond	0,985	ton	27,16	0,027
prim. data	Asfalt	42,780	ton	28,64	1,225
prim. data	Teerhoudend asfalt	0,270	ton	122,48	0,033
prim. data	B-Hout	0,171	ton	9,17	1,568
prim. data	Groenafval	0,040	ton	166,03	6,641
prim. data	BSA	0,37	ton	107,75	39,868
	Afval tijdens productie				51,173
6	Business travel				
prim. data	Zakelijke reizen door derden	0,259	euro		0,000
	Business travel				0,000
7	Woon-werkverkeer door werknemers				
prim. data	gedeclareerde reiskosten		euro		0,000
	Woon-werkverkeer door werknemers				0,000
8	Geleasede activa				
prim. data	Materieel, activa	20000,00	euro	25442,88	1,272
	Geleasede activa				1,27
Downstream					
9	Transport en distributie				
prim. data	Inkoop transport	0,259	euro		0,000
	Transport en distributie			Totalen	0,00
10	verwerken van verkochte producten				
prim. data	verwerken van verkochte producten		euro		0,000
	verwerken van verkochte producten			Totalen	0,00
11	Gebruik van verkochte producten				

prim. data			ton		0,000
	Gebruik van verkochte producten			Totalen	0,00
12	End of life				
sec. data	Recyclen	0,001	ton	1946,96	1,947
					1,947
			totaal		4119,78

5.2.4 Emissies inventarisatie keten 2023

Tabel 5-f: Emissie inventarisatie aangekochte goederen en diensten 2023					
1	Aankoop van goederen en diensten				
		emissiefactor	Eenheid	hoeveelheid	emissie
prim. data	Zand	3,100	ton	2952,28	9,152
prim. data	Grond	0,322	ton	333,00	107,226
prim. data	Bouwmaterialen (Betonproducten)	3,338	euro	85372	284,972
prim. data	Teelaarde	6,420	m ³	1.154,84	7,414
prim. data	Menggranulaat	0,670	ton	4386,45	2938,922
prim. data	Hout	0,171	euro	26	0,004
sec. data	PVC, kunststoffen	0,097	euro	218693	21,213
sec. data	Overige inkoop	1,314	euro	82788,22	108,763
prim. data	Onderaanneming	0,420	euro	1212438,05	509,224
prim. data	KAM Diensten	0,420	euro	3333,55	1,400
prim. data	inhuur Materieel	0,420	euro	20150,51	8,463
prim. data	Overige inhuur diensten	0,420	euro	85492,52	35,907
	Aankoop van goederen en diensten				4032,66

Tabel 5-g: Emissie inventarisatie Afval tijdens productie					
5	Aankoop van goederen en diensten				
		emissiefactor	Eenheid	hoeveelheid	emissie
prim. data	Puin gesorteerd	0,985	ton	1.839,21	1,811
prim. data	Grond	0,985	ton	27,16	0,027
prim. data	Asfalt	42,780	ton	28,64	1,225
prim. data	Teerhoudend asfalt	0,270	ton	122,48	0,033
prim. data	B-Hout	0,171	ton	9,17	1,568
prim. data	Groenafval	0,040	ton	166,03	6,641
prim. data	BSA	0,37	ton	107,75	39,868
	Afval tijdens productie				51,173

5.3 Conversie factoren

We hanteren de Well-to-Wheel benadering en maken gebruik van de conversiefactoren van <https://www.co2emissiefactoren.nl/>

5.3 Afbakening emissies

We maken gebruik van het GHG-protocol voor de scope indeling

Tabel 5-h: Kader achtergrond emissies		
Scope 1	Scope 2	Scope 3
Scope 1-emissies ("directe emissies") zijn emissies die worden uitgestoten door installaties die in eigendom zijn van of gecontroleerd worden door de organisatie.	Scope 2-emissies ("indirecte emissies") zijn emissies die ontstaan door de opwekking van elektriciteit, warmte en koeling en stoom in installaties die niet tot de eigen onderneming behoren.	Scope 3-emissies ("overige indirecte emissies") zijn emissies die ontstaan als gevolg van de activiteiten van de organisatie maar die voortkomen uit bronnen die geen eigendom van de organisatie zijn noch beheerd worden door de organisatie.
Toepassingen in scope 1	Toepassingen in scope 2	Toepassingen in scope 3
Aardgas (groen of grijs) Brandstoffen: Benzine & Diesels e.d. Propaangas LPG Aspen Mengsmering Smeerolie	Grijze elektriciteit Groene elektriciteit	Inkoop van goederen materialen/goederen/diensten Kapitaalgoederen Transport en distributie Zakelijke km (privé voertuigen, openbaar vervoer, vliegreizen) Zakelijke reizen met openbaar vervoer Afval tijdens projecten End of life (afvalverwerking)

5.4 Resultaat rapportagejaar 2023 (Footprint verklaring)

Uit de CO₂ inventarisatie over 2023 zijn de resultaten berekend.

FOOTPRINT VERKLARING 2023

FOOTPRINT VERKLARING 2023		
Eigen emissie fossiele stoffen	1	207,83
Eigen indirecte emissie	2	14,35
Externe indirecte emissie	3	4119,78
Totaal in tonnen CO ₂		4341,96
Werkuren		47371

5.5 Berekeningsmethode

Voor het kwantificeren van de scope 1 & 2 emissies worden de verbruiken in een Excel sheet genoteerd. Deze verbruiken zijn gespecificeerd in de ontvangen facturen. Ter controle en verificatie kunnen jaaroverzichten van de leverancier opgevraagd worden.

Voor het kwantificeren van scope 3, de projecten met gunning en de ketenanalyse worden de inkoopfacturen gekwalificeerd en gekwantificeerd volgens de GHG-methode. De verbruiken worden vermenigvuldigd met de emissiefactoren uitgedrukt in kg CO₂ per eenheid.

De verbruiken worden vermenigvuldigd met de emissiefactoren van de Well to Wheel (WTW) methode voor het verkrijgen van emissies.

De emissies van alle scopes worden bij elkaar opgeteld om de volledige CO₂-emissies te verkrijgen.

Halfjaarlijks worden de emissies van scope 1, 2, de projecten met gunning en de keten berekend en gerapporteerd. Jaarlijks worden alle emissies gerapporteerd.

Ter verificatie van de emissies wordt door een onafhankelijke persoon de facturen van de Excel Sheet steekproefsgewijs controleert. Deze controle wordt in de interne controle geregistreerd.

5.6 Emissies

De emissies die Van Verseveld uitstoot worden veroorzaakt door de werken/projecten, het gebruik van de faciliteiten en het transport.

5.6.1 Brandstoffen

De overgrote bijdrage aan de CO₂-footprint wordt geleverd door het gebruik van diesel. De verbruiksgegevens worden middels facturen in een overzichtslijst genoteerd.

5.6.2 Elektriciteit

In Veenendaal wordt grijze elektriciteit ingekocht. De beide dependances gebruiken groene elektriciteit van Eneco. De periode die inzichtelijk is loopt niet volgens een standaard kalender jaar. Het totaalverbruik is echter wel van een geheel jaar, dit jaarverbruik wordt volledig opgenomen in de berekening.

Het elektra verbruik is berekend a.d.h.v. jaarnota en overzicht opwek zonnepanelen. Hierbij is het gebroken jaar/periode april 2023 tot april 2024 gebruikt.

5.6.3 Aardgas

Er wordt geen aardgas meer ingekocht in de vestiging Veenendaal, er wordt verwarmd middels airco's.

5.6.4 Overige emissiebronnen

Overige emissiebronnen zijn toe te wijzen aan bijvoorbeeld inkoop van goederen, diensten en er worden ook marginale hoeveelheden van koudemiddelen (airco's en voertuigen) gebruikt.

5.7 Onzekerheden, uitsluitingen en aannames

De verbruiken van scope 1 en 2 zijn primaire waardes omdat deze gebaseerd zijn op inkoop facturen. De gebruikte emissiefactoren zijn van afkomstig van de emissiefactorenlijst 2023 van www.co2emissiefactoren.nl.

De verbruiken in scope 3 zijn zowel primair als secundair omdat de gebruikte inkoopfacturen niet altijd uitgesplitst zijn naar hoeveelheden, brandstof e.d.

Indien er geen uitsplitsing mogelijk is er uitgegaan van het totale aankoopbedrag (Euro's).

Tevens zijn de enkele emissiefactoren niet aanwezig in de emissiefactorenlijst zodat diverse literatuur en bestaande ketenanalyses geraadpleegd zijn om de juiste factoren te kiezen.

Bij de berekening van de CO₂-emissies hebben we de volgende onderdelen uitgesloten:

- Koudemiddelen
- AdBlue

5.8 Conclusie invalshoek inzicht

Het inzicht in de energiebeoordeling is volledig

Het inzicht in scope 1 en 2 is volledig

Het inzicht in scope 3 is voldoende

Het inzicht in onze projecten met gunningsvoordeel is voldoende

Het inzicht in de keten is nagenoeg voldoende

6. Invalshoek Reductie 1B/2B/3B/4B/5B

In dit hoofdstuk worden de reductiedoelstellingen en de reductievoortgang per scope behandeld.

6.1 Vaststelling reductiedoelstellingen

Het beleid van Van Verseveld Infra omvat m.b.t. CO₂-reductie o.a.:

- Het opstellen van reductiedoelstellingen en kengetallen volgens de CO₂-presatieladder
- De jaarlijkse beoordeling van de behaalde reducties a.d.h.v. de doelstellingen
- Het opstellen van toekomstige reductie initiatieven en analyseren van de mogelijke uitvoering met name het gebruik van groene energie en alternatieve brandstoffen
- Het beschikbaar stellen van de benodigde middelen voor onze reductiedoelstellingen
- Het motiveren en verhogen van het bewustzijn van onze personeelsleden om bij de uitvoering van onze activiteiten onze reductiedoelstellingen te behalen
- Het monitoren en registreren van onze energie/ brandstof verbruiken en het voeren van een correcte administratie
- De publicatie van ons (half) jaarlijks energiemangementplan, ons reductiebeleid, initiatieven, participatie en overige documenten m.b.t. onze reductiedoelstellingen
- Participatie aan reductiedoelstellingen binnen onze belangenorganisatie en het mede uitvoeren van deze doelstellingen
- Kennis en informatiedeling met onze toeleveranciers en ketenpartners
- Selectie van toeleveranciers op MVO-basis om onze diensten te verduurzamen
- Helder en duidelijke communicatiestructuren zowel intern als extern zodat onze reductiedoelstellingen bekend en nageleefd kunnen worden

Reductiedoelstellingen per gewerkt uur

Scope 1:	15% in 2031 t.o.v. 2021
Scope 2:	100% in 2031 t.o.v. 2021
Keten:	15% in 2031 t.o.v. 2023

6.2 Referentie reductie scope 1, scope 2

Het verbruik van brandstoffen levert de grootste bijdrage aan de CO₂-emissie.

Door het uitvoeren van de reductiemaatregelen zoals beschreven in het "Kansen & Reductieschema" kunnen we de CO₂-emissies terugdringen.

6.3 Referentie reductie in keten

Er kan nog geen voortgang vastgesteld worden omdat de start in 2023 is gemaakt met de ketenanalyse.

6.4 Referentie reductie projecten met gunningsvoordeel

In 2023 zijn 2 projecten met gunningsvoordeel gestart, in Almere en in Utrecht.

Beide doelstellingen zijn zero emissies tijdens de uitvoer van deze projecten.

6.5 Verantwoording reductie doelstellingen

De taken en verantwoordelijken voor de totstandkoming voor de emissie berekening is in onderstaande tabel 6-a vastgelegd.

Taak	Verantwoordelijk	Frequentie	Organisatie
Uitvoeren onderzoek naar energiereductie	Taak, verantwoordelijk	Halfjaarlijks	KAM-functionaris & administratie
Bepalen CO ₂ -reductiemaatregelen	Taak	Jaarlijks	KAM-functionaris & administratie
Accorderen van doelstellingen	Bevoegdheid	Jaarlijks	Directie
Realiseren CO ₂ -reductie doelstellingen	Verantwoordelijk	Continue	KAM-functionaris & administratie
Monitoring & evaluatie voortgang CO ₂ -reductie	Taak, verantwoordelijk	Halfjaarlijks	KAM-functionaris & administratie

Emissie locatie	Referentiejaar 2021	2023	% t.o.v. referentiejaar
Kantoren	4,80	6,53	Toename 35,94%
Werken / Productie	190,47	215,66	Toename 13,23%
Totaal	195,27	222,18	Toename 13,47%
Reductievoortgang CO ₂ -emissie in kg per gewerkt uur			
	Referentiejaar 2021	2023	% t.o.v. referentiejaar
Totaal gewerkte uren	35187,4	47371	Toename 34,62%
Emissie per gewerkt uur (kg)	5,55	4,69	Reductie 15,48%
Reductie voortgang CO ₂ -emissie uitgedrukt in kg per gewerkt uur			
	Referentiejaar 2021	2023	% t.o.v. referentiejaar
Scope 1	4,89	4,39	Reductie 19,89%
Scope 2	0,07	0,30	Toename 316,59%
Reductievoortgang CO ₂ -emissie uitgedrukt in kg per gewerkt uur			
	Referentiejaar 2022	2023	% t.o.v. voorgaand jaar
Keten	-	86,21	Geen gegevens uit 2022

Ambitie

Van Verseveld heeft onderzocht welke doelstellingen en maatregelen sectorgenoten ambiëren. Van Verseveld schat zichzelf in als een ambitieuze middenmoter vergeleken met sectorgenoten. Op basis hiervan zal de reductiedoelstelling gelijkliggen aan die van sectorgenoten.

Sectorgenoot 1: Willemsen Infra

Om deze doelstelling te realiseren hebben zij de volgende maatregelen genomen:

- Aankoop van elektrische bedrijfswagens
- Plaatsen van zonnepanelen voor het gebruik van elektra
- Gebruik elektrisch aangedreven materieel

Sectorgenoot 2: Koot Infrawerken

Om deze doelstelling te realiseren hebben zij de volgende maatregelen genomen:

- Aankoop van elektrische bedrijfswagens
- Plaatsen van zonnepanelen voor het gebruik van elektra
- Gebruik elektrisch aangedreven materieel

Sectorgenoot 3: Gebroeders Kloens B.V.

Om deze doelstelling te realiseren hebben zij de volgende maatregelen genomen:

- Het nieuwe rijden
- Het nieuwe draaien
- Onderzoeken inkoop groene stroom

De emissies van Van Verseveld zijn vergelijkbaar met andere aannemers op het SKAO platform. Van Verseveld volgt het landelijke belang van circa 3% reductie per jaar en behoort hierdoor in **de middenmoot van ketenpartners**.

Maatregelenlijst

Het verhogen van de score op de maatregelenlijst van SKAO is een doel op zich. We zijn zeer tevreden en zijn te vinden boven de middenmoot binnen onze werkgroep.

Tabel 6-d: Scores maatregelenlijst SKAO					
Score geïmplementeerd	Nog implementeren/staat open	A Score	B Score	C Score	Eigen maatregelen
2022/ 7 categorieën	53 categorieën	5	1	1	-
2023/ 12 categorieën	50 categorieën	8	2	2	-
2024/ 31 categorieën	37 categorieën	12	4	3	-

6.6 Resultaten reductiedoelstellingen

Scope 1

Reductiedoelstelling is behaald

Er is een reductie van 19,89% in scope 1

Scope 2

Reductiedoel is niet behaald

Er is een forse stijging in de uitstoot in scope 2 van 316,59%

Deze stijging in scope 2 is te verklaren door het overgaan van gas naar elektra. Daarnaast zijn er elektrische bedrijfswagens aangekocht waardoor er meer elektriciteit is gebruikt.

Keten

Reductiedoelstelling kan nog niet berekend worden omdat in 2023 de ketenanalyse gestart is.

7. Invalshoek Transparantie 1C/2C/3C/4C/5C

Onderstaand hoofdstuk behandelt de interne en externe communicatie van onze reductiedoelstellingen.

Tabel 7-a Taken, verantwoordelijkheden en frequenties			
Taken	Taak/ bevoegdheid	Frequentie	Verantwoordelijke
Aanleveren informatie nieuwsberichten	Taak	halfjaarlijks	KAM-functionaris & directie
Actualiseren website	Taak, bevoegdheid	halfjaarlijks	KAM-functionaris
Actualiseren pagina SKAO-website	Taak, bevoegdheid	jaarlijks	KAM-functionaris
Bijhouden communicatie in-extern	Taak, bevoegdheid	halfjaarlijks	KAM-functionaris & directie
Goedkeuren van interne/externe communicatie	Bevoegdheid	halfjaarlijks	Directie

7.1 Belanghebbenden

Onze belanghebbenden zijn in onderstaande tabel verwoordt

Tabel 7-b: Belanghebbenden		
Interne belanghebbenden		
Directie aandeelhouders	Relatie / kennis Eigenaar / beleidmaker / opsteller visie & missie	Mate van invloed Groot. Streeft naar CO ₂ -reductie / handhaver doelstellingen
Medewerkers / Inleen krachten / ZZP'ers / SROI mensen / BBL'ers	Uitvoeren van werken / uitvoering van reductiemaatregelen tijdens de werken. Ontvanger van kennis en vertaling van de kennis naar de praktijk	Groot. Voering van het beleid uit. Conformereren zich aan reductie doelstellingen
Externe belanghebbenden		
Verhuurders bedrijfsgebouwen	Relatie / kennis Beschikbaar stellen bedrijfsruimten	Mate van invloed Middelgroot, bij wijzigingen van b.v. isolatie
Gemeentes (Veenendaal, Utrecht, Almere e.d.)	Afgeven vergunning bouwplannen / Uitvoeren projecten	Groot, bij goed keuring plaatsen zonnepanelen, sterke reductie CO ₂
Opdrachtgevers (niet overheid)	Uitvoeren van projecten/ weinig praktische kennis	Middelgroot. Streeft zelden aantoonbaar naar CO ₂ -reductie. Voert zelf geen beleid
Opdrachtgevers (projecten met gunningsvoordeel)	Uitvoeren van projecten/ weinig praktische kennis	Middelgroot. Streeft zelden aantoonbaar naar CO ₂ -reductie. Voert zelf geen beleid
Aanbestedende overheid	Projecten, kennisdrager theorie en praktische kennis	Groot. Streeft naar CO ₂ -reductie. Beleid/gunningscriteria
Financiële instellingen	Beheer transacties en kapitaal/ weinig praktische kennis	Middelgroot. Streeft aantoonbaar naar CO ₂ -reductie. Voert zelf beleid
Leveranciers, transporteurs	Distributieketen/ weinig praktische kennis	Klein. Streeft zelden aantoonbaar naar CO ₂ -reductie. Voert zelf geen beleid
Onderaannemers	Specialisatie of buffer krachten/ weinig praktische kennis	Middelgroot. Streeft zelden aantoonbaar naar CO ₂ -reductie. Voert zelf geen beleid
Overige, particulieren	Sponsoring, deelname, participatie/ weinig praktische kennis	Klein. Streeft zelden aantoonbaar naar CO ₂ -reductie. Voert zelf geen beleid. Willen zo weinig mogelijk overlast
Overheid	Wetgeving, kennisdrager theorie en praktische kennis	Groot. Streeft naar CO ₂ -reductie. Beleid/gunningscriteria
SKAO	Eigenaar en beheerder CO ₂ -Prestatieladder	Groot, Verantwoordelijk voor het gebruik, de doorontwikkeling van het certificeringschema en stimuleert bedrijven en overheden om CO ₂ -emissies te reduceren. (doel, klimaatneutraal bedrijfsleven)
Branche organisaties / concullega's	Informeren & kennis delen	Middelgroot. Stimulatie van leden om CO ₂ -emissies te reduceren middels voorlichting, nieuwe technische ontwikkelingen en het bevorderen van samenwerking in de ketens

7.2 Communicatie

Communicatie met onze belanghebbende is uitgesplitst in interne/ externe communicatie.

Het doel van **interne** communicatie is het bewustzijn en de betrokkenheid van medewerkers te vergroten op het gebied van CO₂-reductie. Medewerkers aansporen een actieve bijdrage te leveren om CO₂ te reduceren middels het verhogen van het bewustzijn.

Het doel van **externe** communicatie is het uitdragen van de maatschappelijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid creëren om van duurzaam te ondernemen. Tevens is her doel om opdrachtgevers te voorzien informatie m.b.t. uitgevoerde reductie maatregelen tijdens het aangenomen project met gunningsvoordeel.

7.2.1 Interne communicatie

Interne communicatiemiddelen m.b.t. CO₂

De communicatie met de interne belanghebbenden:

- Toolboxen
- Whatsapp
- Via publicatiebord in de kantine
- Facebook

Beleidscommunicaties

- Opstellen beleidsverklaringen CO₂- en Duurzaamheid met reductiemaatregelen
- Opstellen budget voor uitvoering CO₂ prestatieladder

Publicatieborden

Publicatie van de footprint en beleidsverklaring CO₂

Toolboxen

2-jaarlijks fysiek op locatie eventueel tijdens de werken

CO₂ gegevens:

- Footprint, emissies van alle scopes inclusief de projecten met gunningsvoordeel en resultaten t.o.v. de vastgestelde reductiedoelstellingen
- Uitgevoerde maatregelen
- Nieuwe maatregelen

Whatsapp

- Nieuwsitems m.b.t. CO₂
- Project maatregelen

Uitvoerdersoverleg

- Diverse onderwerpen, veiligheid, praktische invullen van de voorgestelde reductiemaatregelen projecten

7.2.2 Externe communicatie

Externe communicatiemiddelen m.b.t. CO₂

De communicatie met de externe belanghebbenden, zie tabel 7-c.

- Via projectbesprekingen
- Via aankoop / huur materieel
- Inhuur onderaanneming / ZZP'ers
- Via publicatie van diverse documenten op de eigen website
- Via publicatie van diverse documenten op de SKAO-website

Projectbesprekingen / bouwvergaderingen

Evaluatie afgesproken CO₂- en duurzaamheid maatregelen.

Afwijkingen en/of wijzigingen in de genomen maatregelen

Circulaire economie, genomen acties

Aankooporders / huur materieel/ diensten

Besprekingen m.b.t. emissie loze inkoop / inhuur, duurzaamheidseisen

Onderaanneming

Afspraken m.b.t uitvoer projecten, CO₂-reductiemaatregelen & duurzaamheidseisen

Toolboxen m.b.t. CO₂ doelstellingen en resultaten

Publicaties

Eigen website:

Documenten: CO₂-beleid & Duurzaamheidsbeleid, CO₂ certificaat, kansen & reductie schema, EMP en halfjaar rapportages en de keten en dominantieanalyse

SKAO-website:

Documenten: Dominatieanalyse, Ketenanalyse, initiatieven, projecten met gunningsvoordeel

Branche organisaties/ concullega's

Kennis halen en brengen, deelname & participatie aan bijeenkomsten

Initiatieven ontplooiën en publiceren.

7.3 Risico's

Bij het opstellen van ieder communicatiebeleid moeten wij hier rekening houden met de mogelijke risico's, waaronder:

- Medewerkers krijgen te veel informatie waardoor ze CO₂-moe kunnen worden, geen interesse meer
- Te weinig communicatie waardoor de uit te dragen boodschap niet eenduidig, helder en actueel is
- Beëindiging arbeidsovereenkomst van sleutelpersonen
- Te weinig medewerking vanuit de directie die zou moeten zorgen voor de benodigde input.

Deze risico's denken wij op de volgende manieren te ondervangen:

- Aandacht voor nieuws wat een meerwaarde heeft
- In de toolboxen aandacht besteden aan CO₂-gereduceerde items
- In diverse overlegstructuren CO₂ als vast agendapunt opnemen
- Controle op de realisatie van het communicatieplan vindt middels de interne controle en audit plaats

7.4 planning

Per jaar wordt door KAM-functionaris voor de CO₂ prestatieladder in samenspraak met de directie een jaarplanning communicatie opgesteld. Deze planning is gebaseerd op reeds bekende vergaderpatronen die zowel intern als extern vastgelegd zijn. Aansluitend wordt er per communicatie moment aangegeven wat, hoe en door wie er gecommuniceerd wordt alsmede wie er verantwoordelijk is voor de input. Tijdens de jaarlijkse evaluatie van het energiemangement plan van Van Verseveld worden ook de resultaten van de communicatie matrix besproken en waar nodig bijgesteld.

Tabel 7-c: Communicatiematrix intern / extern					
Doelgroep	Instrument	Inhoud	Doel	Frequentie	Actiehouder
Directie Medewerkers Eigen als inleen	Eigen website	Footprint (half) jaarlijks EMP Kansen & Reductieschema	Informereren & draagvlak creëren	2 x per jaar	KAM-functionaris
	Website SKAO	Scope 3 analyse Ketenanalyse Initiatieven Projecten met gunningsvoordeel	Informereren	2 X per jaar	KAM-functionaris
	Facebook Whatsapp	Vermelden CO ₂ gerelateerde nieuwstems	Informereren & draagvlak creëren	Continue	KAM-functionaris
	Toolboxmeetings MT-overleg	Activiteiten/lopende zaken en initiatieven vermelden, voortgang doelstellingen, EMP, maatregelen voor reductie	Informereren & draagvlak creëren, vergelijken reductiedoelstellingen Maatregelen projecten, energiebeleid	2 x per jaar	KAM-functionaris
Opdrachtgevers/ Zakenpartners	Kennisdeling bijeenkomsten/project bespreking	CO ₂ maatregelen	Informereren/kennis delen/draagvlak creëren	2 x per jaar	KAM-functionaris
	Eigen website	CO ₂ footprint/ EMP	Informereren/kennis delen/draagvlak creëren	2 x per jaar	KAM-functionaris
Onderaannemers Leveranciers Transporteur	Leveranciers/beoordeling	Milieubelasting	Informatie& kennisdeling, draagvlak creëren	2 x per jaar	KAM-functionaris / directie
	Eigen website	Speciaal ingericht CO ₂ -onderdeel	Informatie & kennisdeling	2 x per jaar	KAM-functionaris / directie
	Eigen website	CO ₂ footprint/ EMP	Informatie& kennisdeling, draagvlak creëren	2 x per jaar	KAM-functionaris
Branche organisaties en participaties	Eigen website	Doelstelling en keteninitiatieven	Informatie & kennisdeling	1 x per jaar	KAM-functionaris / directie

Tabel 7-d: Communicatie-matrix projecten met gunningsvoordeel					
Doelgroep	Instrument	Inhoud	Doel	Frequentie	Actiehouder
Projecten	Verzamelen gegevens projectmap	Project specifieke gegevens voor berekening CO ₂ en Reductie	Informatie & kennisdeling	Maandelijks	Uitvoerders met input administratie
	Beheren gegevens	Gegevens opslaan in projectmap	Informereren & draagvlak creëren, kennisdelen	Minimaal 2 x per jaar	Uitvoerders
	Verwerken gegevens	Verwerken gegevens in voortgangsrapportage en EMP	Informatie & kennisdeling	Continu	Uitvoerders
	Vaststellen rapporten	Vaststellen energiebeleid, reductiedoel en maatregelen e.d.	Informatie & kennisdeling, draagvlak creëren	2 keer per jaar	Directie
	Communiceren intern (doelgroep)	Activiteiten/lopende zaken en initiatieven vermelden, voortgang doelstellingen, EMP, certificeringstraject, maatregelen voor reductie, energiebeleid	Informatie & kennisdeling, draagvlak creëren	2 keer per jaar	KAM-functionaris
	Communiceren extern (Doelgroep)	Activiteiten/lopende zaken en initiatieven vermelden, voortgang doelstellingen, EMP, maatregelen voor reductie, energiebeleid	Informatie & kennisdeling, draagvlak creëren	2 keer per jaar	Uitvoerders
	Informereren medewerkers	Activiteiten/lopende zaken en initiatieven vermelden, voortgang doelstellingen, EMP, maatregelen voor reductie, energiebeleid voor het betreffende project	Informatie & kennisdeling, draagvlak creëren	2 keer per jaar	Uitvoerders / KAM-functionaris
	Uitvoeren volledig project	Monitoren en evaluatie gehele proces project.	Informatie& kennisdeling, draagvlak creëren	2 keer per jaar	Uitvoerders / directie

8. Invalshoek Participatie 1D/2D/3D/4D/5D

In dit hoofdstuk wordt de opgedane inzichten onder de invalshoek participatie uitgebreid behandeld.

Onderdeel van het energiemangement plan is dat wij proactief bezig zijn met de marktontwikkelingen omtrent CO₂-reductie.

Momenteel zijn wij lid van onderstaande brancheverenigingen c.q. initiatieven:

- SKAO
- Bouwend Nederland
- OBN
- Straatwerk Nederland

Deze lidmaatschappen zijn van wezenlijk belang om de nieuwste ontwikkelingen qua CO₂-reductie te volgen. In de volgende paragrafen zullen wij de brancheverenigingen verder inhoudelijk toelichten.

8.1 SKAO

De Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen (SKAO) is verantwoordelijk voor alle zaken de ladder betreffende: het gebruik, de doorontwikkeling, het beheer van het certificeringsschema, verbreding van deelnemende sectoren e.d.

Kwaliteit van de groei belangrijker dan de groei zelf. De CO₂-Prestatieladder heeft alleen toegevoegde waarde als het resulteert in blijvende CO₂-reductie, innovatie en samenwerking bij de gecertificeerde bedrijven. SKAO wil dit realiseren door een sterkere regierol op zich te nemen die erop gericht is om sectorspecifieke kennis over CO₂-reductie en maatregelen te ontsluiten.

Uitgangspunt is dat alle gebruikers van de ladder (zowel aanbesteders als opdrachtnemers) er belang bij hebben dat er sprake blijft van één effectieve CO₂-Prestatieladder.

De Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden en Ondernemen heeft de volgende doelstellingen:

- Het beheer en de doorontwikkeling van de CO₂-Prestatieladder
- Het creëren van draagvlak bij marktpartijen en maatschappelijke organisaties voor de benadering en de werkwijze van de CO₂-Prestatieladder
- Het bevorderen en faciliteren van een effectieve dialoog tussen bedrijven en maatschappelijke organisaties over klimaatvriendelijk ondernemen gericht op concrete CO₂-reductie
- Bevordering van de ontwikkeling van sector brede CO₂-reductieprogramma's door participerende bedrijven en de actieve deelname daaraan
- Het bevorderen van breed gebruik van de CO₂-Prestatieladder in meerdere sectoren

8.2 Bouwend Nederland

Koninklijke Bouwend Nederland, de vereniging van bouw- en infrabedrijven, is met ongeveer 4600 aangesloten bouwbedrijven de grootste ondernemersorganisatie in de bouw.

Het doel van Bouwend Nederland is bouwen aan een duurzame vernieuwing van de leefomgeving middels drie kerntaken: belangenbehartiging, brancheontwikkeling en ledenservice.

8.3 Ondernemersvereniging Bestratingbedrijven Nederland (OBN)

De Ondernemersvereniging Bestratingbedrijven Nederland (OBN) is de brancheorganisatie voor de bestratingssector die zich onder het motto 'Straatwerk! Modern Ambachtelijk Ondernemen' inzet voor de belangen van werkgevers en ondernemers zonder personeel (OZP).

Hiertoe is de OBN opgesplitst in de sectie werkgevers en de sectie OZP Bestratingen. Door deze tweedeling is OBN in staat om de belangen van de bij beide secties aangesloten leden optimaal te behartigen. Omdat aangesloten bedrijven vaak sterk regionaal opereren, zijn er vier regioafdelingen met elk een eigen bestuur

8.4 Straatwerk Nederland

Is een onderdeel van brancheorganisatie Ondernemersvereniging Nederland, deze tak houdt zich voornamelijk bezig met "duurzame" bestrating. Samen met steden en gemeentes dragen zij zorg voor een De openbare ruimte vraagt om grondig straat-werk. Om straten en pleinen die mensen niet alleen samenbrengen en verbinden, maar die ook de uitstraling en het comfort van de omgeving – en daarmee de kwaliteit van leven – versterken.

We staan in voor maatschappelijk verantwoorde producten en technieken. Voor duurzame bestrating die inhaakt op de stedelijke architectuur, inspeelt op de klimaatvraagstukken en zuinig omgaat met grondstoffen en overheids-geld.

- Arbeidsomstandigheden en veiligheid: gezondheid, vitaliteit, werkplezier.
- Techniek en innovatie: (duurzame) innovaties stimuleren en delen.
- Ketensamenwerking: de keten sterker maken door ontmoeting, inspiratie en de ontwikkeling van gezamenlijke dienstverlening.

8.5 Budgetplan

Kosten gerelateerd aan het energiemangement plan en alle bijbehorende facetten worden separaat geboekt op de kostenplaats voor de certificeringen. Jaarlijks wordt voor deze kostenplaats door de directie het budget vastgesteld.

Tabel 8: Budgetplan Besteedbaar budget CO₂-prestatieladder		
Certificatie		
Certificatie ladderniveau 5, 3 jaar	€	2.205
Evaluatie carbon footprint gegevens	€	550
Inrichten en beheer CO ₂ portfolio	€	1000
Participatie		
Tarief SKAO - CO ₂ -Prestatieladder	€	250
Bouwend Nederland	€	717
Stratenwerk Nederland	€	2.625
Deelname bijeenkomsten	€	2000
Publicatie		
Aanpassen website	€	500
Communicatie		
Interne en externe communicatiedocumenten	€	600
CO₂-reductie		
Aankoop elektrische bedrijfsvoertuigen en overig materieel	€	4658
Lease	€	25443
Uitvoeren energiemangementprogramma	€	2000
Inhuur KAM ondersteuning	€	3100
Totaalbudget	€	45648

9 De uitvoering van de CO₂ reductiedoelstellingen

Dit hoofdstuk behandelt de uitvoering van de reductiedoelstellingen middels de Plan, Do, Check, Act cyclus.

9.1 “plan”

Doelstellingen
Maatregelen
Planning vastleggen

Opstellen van de energie reductiedoelstellingen. Reductie van de kansen en planning van deze kansen is opgenomen in het kansen en reductieschema.

9.2 “do”

Uitvoeren plan
Het uitvoeren van de maatregelen benoemd in het kansen & reductie schema.

9.3 “check”

Voortgang meten en monitoren
Vaststellen of reductiedoelstellingen behaald zijn.

9.4 “act”

Bijsturen op basis voortgang, eventueel plan aanpassen

Afhankelijk van de resultaten en oorzaken van het niet behalen van reductie doelstellingen moeten:

1. Reductiedoelstellingen aanpassen en/of
2. Vastgestelde maatregelen die niet zijn uitgevoerd moeten uitgevoerd worden.

Tabel 9-a: PDCA-cyclus volgens ISO 14064-1 en GHG-protocol			
PLAN	In de planningsfase worden taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot de GHG-inventarisatie uitgevoerd i.s.s.m. externe CO ₂ -adviseur en/of KAM ondersteuning		
	Frequentie	Uitvoering	Registraties
Inzicht verwerven in de context van de organisatie, Boundary vaststellen	Dynamisch	Directie / KAM-functionaris	Context analyse/ Boundary/ (A-C analyse)
Opstellen CO ₂ -beleid	Eenmalig	Directie / KAM-functionaris	Beleidsverklaring
Inrichten van het team m.b.t. CO ₂ met taken & verantwoordelijkheden	Eenmalig	KAM-functionaris	Functieomschrijvingen
Uitvoeren en opmaken energiebeoordeling	Jaarlijks	KAM-functionaris	Energiebeoordeling
Significante verbruiken verzamelen	Jaarlijks	KAM-functionaris	Excel overzicht: Verbruiken
CO ₂ -emissies berekenen	(half) Jaarlijks	KAM-functionaris	Excel overzicht: Verbruiken
Kansen & reductieschema opstellen	Dynamisch / éénmalig	KAM-functionaris	Kansen & reductieschema
Reductiedoelstellingen opstellen	Éénmalig	Directie / KAM-functionaris	Doelstellingen in EMP
Maatregelen opstellen	Jaarlijks	Directie / KAM-functionaris	EMP
Budgetplan opstellen	Jaarlijks	Directie	EMP
Inkoopbeleid opstellen m.b.t. CO ₂	Jaarlijks	Directie	Procedure inkoop
Energie managementplan opstellen (EMP)	Jaarlijks	KAM-functionaris	EMP
Directiebeoordeling opmaken	Jaarlijks	Directie / KAM-functionaris	Directiebeoordeling
DO	In de do-fase, implementatie en uitvoeringsfase, wordt de inventarisatie uitgevoerd i.s.s.m de KAM ondersteuning		
Energiestromen in kaart brengen	Frequentie	Uitvoering i.s.s.m administratie	Registratiedocument i.s.s.m. leveranciers
Aardgas gebouwen	Maandelijks	KAM-functionaris	Facturen / Overzichtslijsten/ Excel overzicht
Elektriciteit gebouw	Maandelijks	KAM-functionaris	Facturen / Overzichtslijsten/ Excel overzicht
Brandstoffen	Maandelijks	KAM-functionaris	Facturen / Overzichtslijsten/ Excel overzicht
Overige verbruiken	Maandelijks	KAM-functionaris	Facturen / Overzichtslijsten/ Excel overzicht
Business Travel/ zakelijk kilometers	Maandelijks	KAM-functionaris	Facturen / Overzichtslijsten/ Excel overzicht
Inkoop materialen en goederen	Maandelijks	KAM-functionaris	Facturen / Overzichtslijsten/ Excel overzicht
Afval gegevens	Maandelijks	KAM-functionaris	Facturen / Overzichtslijsten/ Excel overzicht
Overige zaken			
Investerings	Halfjaarlijks	Directie	Facturen / Overzichtslijsten/ Excel overzicht
Interne & externe communicatie	Halfjaarlijks	Directie / KAM-functionaris	Toolboxen / bouwvergaderingen
CO ₂ - emissies factoren bepalen	Jaarlijks	KAM-functionaris	Footprint en EMP
Berekeningen CO ₂ -emissies	(half) Jaarlijks	KAM-functionaris	Excel Sheet
Uitvoeren van de maatregelen	Dynamisch	Directie	EMP
Maatregelenlijst SKAO invullen	Jaarlijks	KAM-functionaris	Maatregelenlijst
Opstellen Footprint	Jaarlijks	KAM-functionaris	Footprint
Opstellen EMP-concept	Jaarlijks	KAM-functionaris	EMP
Aannames en/of uitsluitingen definiëren	Jaarlijks	KAM-functionaris	EMP
CHECK	In de check-fase worden de uitgevoerde registratie gecontroleerd door de KAM ondersteuning		
	Frequentie	Uitvoering i.s.s.m administratie	Registratiedocument
Interne controle van verbruiken middels inkoop facturen, overzichten e.d.	(half) Jaarlijks	KAM-functionaris	Interne audit formulier
Interne audit	(half) Jaarlijks	KAM-functionaris	Interne audit formulier
CO ₂ -emissies factoren controleren	(half) Jaarlijks	KAM-functionaris	Interne audit formulier
Evalueren inkoop gegevens	(half) Jaarlijks	KAM-functionaris	Interne audit formulier
Evalueren uitgevoerde maatregelen	(half) Jaarlijks	KAM-functionaris	Interne audit formulier

Evalueren CO ₂ -emissies	(half) Jaarlijks	KAM-functionaris	Interne audit formulier
Evalueer resultaten aan de doelstellingen	(half) Jaarlijks	KAM-functionaris	Interne audit formulier
Evalueer de interne en externe communicatie	(half) Jaarlijks	KAM-functionaris	Interne audit formulier
ACT	In de act-fase worden de plannen bijgestuurd en de kunnen maatregelen gewijzigd worden		
	Frequentie	Uitvoering i.s.m administratie	Registratiedocument
Maatregelen bijstellen	Jaarlijks	Directie / KAM-functionaris	EMP
Reductie doelstellingen wijzigingen	Jaarlijks	Directie / KAM-functionaris	EMP

10. Samenvatting

We zijn gestart in 2021 met het in kaart brengen van ons energieverbruik en -gebruik en onze CO₂-emissies.

We zijn eind 2023 gestart met het in kaart brengen van onze meest materiele emissies in scope 3 voor de ketenanalyse.

We hebben onze emissies voor nu goed in kaart maar willen meer gaan verdiepen.

Scope 1

Doelstelling, reductie van 15% per gewerkt uur in 2031 t.o.v. 2021

Reductiedoelstelling is behaald.

Scope 2

Doelstelling, reductie van 100% t.o.v. het referentiejaar 2021

Er is een toename van 316,59% t.o.v. referentiejaar.

Dit is het verklaren door een toename van het gebruik van elektra t.b.v. elektrisch aangedreven materieel en transportmiddelen.

Keten

Doelstelling, reductie van 15% t.o.v. het referentiejaar 2023

We zijn pas gestart met de ketenanalyse en derhalve zijn nog geen resultaten gegevens bekend

Conclusies

Scope 1 aanpassen reductiedoelstelling, deze moet ambitieuzer zijn

Nieuwe reductiedoelstelling Scope 1 25% in 2031 t.o.v. 2021

Scope 2 reductiedoelstelling blijft identiek

Uitvoeren maatregelen van de het kansen & reductieschema

Prioriteit is het inkopen van groene elektriciteit in Veenendaal.

Ketenanalyse reductiedoelstelling blijft identiek in afwachting van het resultaat